

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ... ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Δεν είναι η πρώτη φορά που εκπαιδευτικά μέτρα ξένων χωρών υιοθετήθηκαν και εφαρμόστηκαν από την ελληνική εκπαίδευση, χωρίς να εξετασθούν προηγουμένως οι συνθήκες και οι όροι της εφαρμογής τους. Η θλιβερή αυτή ιστορία με την αβασάνιστη μεταφορά «εισαγόμενων» εκπαιδευτικών μέτρων στην ελληνική πραγματικότητα είναι πολύ παλιά και συμπίπτει με την επανασύσταση του νέου ελληνικού κράτους.

Οι Βαυαροί ψήφισαν τότε (1834) έναν εκπαιδευτικό νόμο, συμπλήρωμα του αντίστοιχου βαυαρικού και γαλλικού εκπαιδευτικού νόμου, που δεν είχε καμιά σχέση με την ελληνική πραγματικότητα και δεν ανταποκρινόταν σε καμιά περίπτωση στις προσδοκίες και τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Σχολιάζοντας το γεγονός αυτό ο Γερμανός Paul Kirper θα γράψει πολλά χρόνια αργότερα (1897): «Το νομοσχέδιο έμοιαζε με το παπούτσι του Ξενοκράτη. Ήταν καλοραμμένο και από άριστο δέρμα με ένα μόνο μειονέκτημα: Δεν ταίριαζε στο πόδι για το οποίο ράφτηκε».

Οι «εκπαιδευτικές αυτές μεταμοσχεύσεις», που έμελλε να βλάψουν έκτοτε πολύ συχνά το σώμα της ελληνικής εκπαίδευσης και να προκαλέσουν πολλαπλές «παιδαγωγικές παρενέργειες», γίνονται κάθε τόσο επίκαιρες, όταν πρόκειται να δοκιμαστεί ένα νέο εκπαιδευτικό μέτρο στη χώρα μας. Πολύ συχνά γίνονται τέτοιες αβασάνιστες μεταφορές και απομιμήσεις ανάλογων μέτρων από τη «φωτισμένη», κυρίως, Εσπερία. Στις πιο σοβαρές περιπτώσεις δημιουργούνται επιτροπές ειδικών στο Υπουργείο Παιδείας, οι οποίες εργάζονται σκληρά και συχνά με πολλές θυσίες, για να μελετήσουν το θέμα και να κάνουν προτάσεις.

Όσο καλές και αν είναι οι επιτροπές αυτές, όσο φιλότιμα και σωστά αν εργάζονται δεν παύουν να έχουν το μειονέκτημα της προσωρινότητας. Απουσιάζει η διαχρονική θέαση του προβλήματος, η συνολική του αντιμετώπιση και περιορίζεται η δυνατότητα βελτιωτικών παρεμβάσεων και ανατροφοδότησης. Για το λόγο αυτό τα μέτρα που λαμβάνονται είναι πολλές φορές αντιφατικά, συχνά αλληλοαναιρούνται και πολλές φορές παίρνονται πίσω

για να αντικατασταθούν από άλλα. Από την κατάσταση αυτή δεν διαοεύγουν μάλιστα και σημεία του εκπαιδευτικού συστήματος, η απρόβλεπτη μεταβολή των οποίων μπορεί να έχει άμεσες και οδηγηρές επιπτώσεις σε χιλιάδες Ελληνόπουλα. Πρόσφατο παράδειγμα οι μεταβολές στο σύστημα επιλογής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το ερώτημα λοιπόν που ανακύπτει ύστερα από τις διαπιστώσεις αυτές είναι: Πώς μπορεί να αποφευχθεί η κατάσταση αυτή και να μελετηθεί η διαμόρφωση μιας ενιαίας και πιο σοβαρής εκπαιδευτικής πολιτικής; Η λύση που προτείνουμε δίνεται στο επόμενο σημείωμα.

Ι.Ε.Π.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η συγκριτική μέθοδος κατέχει κυρίαρχη θέση στις ερευνητικές στρατηγικές των διαφόρων επιστημών, στις περισσότερες από τις οποίες έχει συμβάλει στη διαμόρφωση αυτοτελών επιστημονικών κλάδων. Στο χώρο των Επιστημών της Αγωγής η Συγκριτική Παιδαγωγική έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο. Έτσι έχουν ιδρυθεί πολλά Κέντρα Συγκριτικής Παιδαγωγικής Έρευνας στο διεθνές χώρο και υπάρχουν πολλές επιστημονικές ενώσεις ειδικών στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι προσπάθειες αυτές προσφέρουν, μεταξύ άλλων, πάρα πολλά στην άρση των προκαταλήψεων ανάμεσα στους λαούς, την αμοιβαία προσέγγιση και τη βαθύτερη κατανόησή τους και συμβάλλουν, με τον τρόπο αυτό, στην εδραίωση της ειρήνης.

Στη χώρα μας παρατηρείται ως προς το σημείο αυτό εκπληκτική και ασυγχώρητη αδράνεια, αφού ούτε ανάλογα ερευνητικά κέντρα υπάρχουν, ούτε σχετικές επιστημονικές ενώσεις ειδικών έχουν δημιουργηθεί. Όχι βέβαια γιατί δεν υπάρχει το ειδικευμένο προσωπικό στην Ελλάδα. Απεναντίας υπάρχουν μέλη της Εταιρείας μας που είναι πολύ γνωστά διεθνώς στο χώρο της Συγκριτικής Παιδαγωγικής. Αξίζει να σημειώσουμε ακόμη ότι πολλοί συνάδελφοι, πεισμένοι από το δικό τους επιστημονικό ενδιαφέρον, συνεργάζονται με ξένα ερευνητικά κέντρα, τα οποία έτσι αποταμιεύουν πολύτιμη γνώση, που αξιοποιείται από τις αντίστοιχες χώρες.

Την ίδια στιγμή όμως η χώρα μας στερείται αυτή την πολύτιμη συγκριτική εμπειρία και ταλανίζεται όχι βέβαια επειδή δεν ξέρομε πώς γίνεται ή πώς είναι αυτό ή εκείνο στην Ευρώπη. Αυτό συνήθως μας είναι γνωστό. Εκείνο που κατά κανόνα δεν έχει μελετηθεί είναι το γιατί είναι έτσι και όχι αλλιώς, γιατί μοιάζει αν μοιάζει με αυτήν ή εκείνη τη χώρα και γιατί διαφέρει αν διαφέρει. Αυτή ακριβώς η απουσία μιας τέτοιας συστηματικής συγκριτικής ανάλυσης οδηγεί στην αβασάνιστη αποδοχή εκπαιδευτικών μέτρων και τη «μεταμόσχευσή» τους σε ένα εκπαιδευτικό σώμα, που δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να γίνει δέκτης τους.

Η συνεχώς αυξανόμενη επικοινωνία μεταξύ των λαών και η επικείμενη διεύρυνση των διεθνών σχέσεων μετά το 1992 κάνει την ανάγκη για ίδρυση

στη χώρα μας ενός Ινστιτούτου Συγκριτικής Παιδαγωγικής Έρευνας περισσότερο επιτακτική από κάθε άλλη φορά.

Η ΠΕΕ έχει καθήκον να προβάλλει την ανάγκη αυτή στην ελληνική κοινωνία και θα το κάνει με ό,τι τρόπους και μέσα διαθέτει. Θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό και η επίλυση προβλημάτων της ελληνικής εκπαίδευσης προωθείται και η Παιδαγωγική Επιστήμη προάγεται.

Ι.Ε.Π.

Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ Δ΄ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΠΕΕ

Ύστερα από την αδυναμία του Παραρτήματος της Πελοποννήσου (Πάτρα) να αναλάβει την οργάνωση του Δ΄ Διεθνούς Παιδαγωγικού Συνεδρίου της ΠΕΕ, αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί το Συνέδριο κανονικά τον Οκτώβριο του 1989 στην Αθήνα.

Συγκροτήθηκε η Οργανωτική Επιτροπή.

Θέμα του Συνεδρίου ορίστηκε το: «Κρίση στην Εκπαίδευση: Μύθος ή πραγματικότητα;».

Το Δ.Σ. άρχισε ήδη αλληλογραφία με Ινστιτούτα και Οργανισμούς του εξωτερικού, για να εξασφαλίσει τους κατάλληλους ομιλητές.

Παράλληλα, η Ο.Ε. σε συντονισμένες ενέργειες με το Δ.Σ. της ΠΕΕ κινείται δραστήρια για την εξεύρεση των αναγκαίων πιστώσεων από Υπουργεία, Οργανισμούς και Ιδρύματα.

I.N.K.